

Ställningstagande till medfinansiering av ett länsgemensamt resurscentrum mot våld i Västernorrland

Ärendebeskrivning

Med anledning av Ånge kommuns deltagande i utvecklandet av ett länsgemensamt resurscentrum mot våld i Västernorrland, efterfrågas Ånge kommun att vara part och medfinansierare till kommande reguljär länsgemensam verksamhet, Resurscentrum mot våld i Västernorrland.

Länsstyrelsen Västernorrland och Kommunförbundet Västernorrland önskar svar om medfinansiering från samtliga parter senast 31 december 2023, till länsstyrelsens kontaktperson hannah.kejerhag.oldenmark@lansstyrelsen.se Även Region Västernorrland tar fram motsvarande skrivelse och där pågår en process gällande att bidra med personella resurser. Länets alla kommuner erhåller detta utskick.

Bakgrund och behov

Ånge kommun har under åren 2014–2023 varit aktiv part i den regionala samverkan mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer som samordnas av Länsstyrelsen Västernorrland. Sedan 2014 finns en regional överenskommelse med tillhörande handlingsplan rörande denna samverkan. Den senaste handlingsplanen undertecknades mars 2022 av länets kommuner, Länsstyrelsen Västernorrland, Region Västernorrland, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, Kriminalvården, Migrationsverket, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Det finns en långvarig och tydlig länsgemensam överenskommelse via den regionala handlingsplanen som synliggör kommunernas ansvar för insatskedjan och för helhetsgreppet kring våldsutsattas situation. Utifrån detta ansvar behövs ett gemensamt åtagande för att utveckla det praktiska arbetet mot våld i Västernorrland, där redan existerande och utarbetade insatser genom tydligare samverkan kommer stärkas med hjälp av framtida resurscentrum Västernorrland mot våld.

Genom en ny lag gällande från och med 2023.07.01 har kommunerna ansvar för det lokalt brottsförebyggande arbetet. Kommunerna har även ett särskilt ansvar att erbjuda skydd och stöd till våldsutsatta utifrån 5 kap 11 § Socialtjänstlagen (SoL), samt erbjuda stöd till utövare av våld för att våldet ska upphöra enligt 5 kap 11 a § SoL. Här ingår övergripande mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck (HRV). I utsattheten för mäns våld mot kvinnor behövs generell kunskap om vad våldet innebär gällande exempelvis begränsningar av mänskliga rättigheter, ekonomiskt och sexuellt våld. Detta på grund av våldets komplexitet och risken för flera våldsformer.

För HRV krävs särskild kompetens för att kunna garantera adekvat skydd och stöd. HRV har även inslag av bortförande, tvångsgifte och koppling till prostitution och människohandel. HRV är kollektivt sanktionerat och utsattheten kräver behov av extensiva och effektiva skyddsinsatser från flera olika myndigheter, något som ställer stora krav på fungerande samverkan och samordnade insatser i form av vård, skydd, stöd och myndighetsutövning. Utifrån framtagna behovsanalys ([Bilaga 1](#)) konstateras att det inom kommunerna idag saknas tillräcklig kompetens inom HRV.

Här efterfrågas ökad generell kompetens samt systematiska, återkommande kompetensinsatser för att möta behoven hos professionen. Detta utifrån hög personalomsättning, samt att HRV beskrivs vara sällan förekommande eller att utsattheten förbises på grund av kompetensbrist.

Inom socialtjänstens område har statsbidragssatsningar pågått både på lokal och regional nivå sedan 2018, inom området mäns våld mot kvinnor och våld i nära relation. Fokus har varit på att skapa kunskapsbaserade insatser, systematisk uppföljning samt stöd till utveckling. Satsningarna har ofta inneburit kortsiktighet och flera avsåndade myndigheter. Mottagarorganisationerna har därför svårigheter att skapa något bestående. Situationen förvärras ytterligare av personalomsättning på lokal nivå.

Under år 2020–2024 har riktade statsbidrag mot HRV möjliggjort ett utvecklingsarbete mellan länets kommuner via Kommunförbundet Västernorrland, Region Västernorrland, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten samt Länsstyrelsen Västernorrland. I projektform har ett förslag till ett resurscentrum mot våld arbetats fram i syfte att skapa en långsiktig, stabil driftsform och finansiering för ett permanent länsgemensamt resurscentrum. Projektet har utrett behoven av ett länsgemensamt resurscentrum och tagit fram förslag på verksamhets- och organisationsbeskrivning samt samverkansform mellan berörda myndigheter.

Behoven som framgår i behovsanalysen gällande HRV sammanfattas ur ett kommunalt perspektiv med att:

- Få tillgång till specialistkunskap inom området hedersrelaterat våld och förtryck
- Uppnå ett strukturerat samarbete med andra myndigheter i enskilda ärenden som kräver sammanhållna insatser
- Starta ett brett förebyggande arbete som på sikt kan minska utsattheten

Detta kan enligt den verksamhetsbeskrivning som sammanställts ([Bilaga 2](#)) tillgodoses genom:

- Ett länsgemensamt kompetenscentrum som erbjuder kompetens och utvecklingsstöd till lokala verksamheter och samverkansparter
- Stöd i att fånga upp våldsutsattas behov och erbjuda rätt stöd vid rätt tillfälle, trots våldets komplexitet
- Att våldsutsatta får sammanhållna insatser när flera myndigheter är inblandade
- Att individer utsatta för mäns våld mot kvinnor, våld i nära och HRV, upptäcks tidigare och att utsattheten kan förebyggas
- Skapandet av en organisation som kan bevaka och förvalta nationella satsningar på ett långsiktigt och hållbart sätt.

Projektägare är Länsstyrelsen Västernorrland och projektet genomförs av Kommunförbundet Västernorrland. Projektets huvudsakliga inriktning under 2023–2024 är etablering av en reguljär verksamhet enligt framtagna verksamhetsbeskrivning utifrån parternas behov. Projektet avslutas 2024.09.30.

Projektets styrgrupp har bestått av:

- Stina Esselström – Enhetschef Socialhållbarhet Länsstyrelsen
- Sirpa Virtanen – Chef socialtjänstens samverkans- och stödstrukturer/FOU Kommunförbundet
- Malin Törnqvist – Enhetschef folkhälsa Region Västernorrland
- Daniel Brodén – Åklagarkammaren i Sundsvall
- Josefin Perming – Chef grova brott Polisen
- Magnus Haglund – Kommunchef Örnsköldsvik kommun

Behovet av medfinansiering

Resurscentrum mot våld föreslås att drivas med huvudsaklig finansiering från länets kommuner. En viktig förutsättning för att kunna driva en verksamhet som riktar sig till sårbara målgrupper är stabilitet och långsiktighet. Det kräver finansiering som inte är beroende av statsbidrag, men som har en verksamhetsform som kan tillgodogöra sig statsbidrag. Förutsatt att det finns relevanta, riktade statsbidrag som kan delfinansiera Resurscentrum mot vålds verksamhet, minskas varje kommuns medfinansiering årligen i förhållande till aktuell kostnadsfördelning. Stabilitet möjliggör samverkansformer och rutiner samt förstärker kompetensförsörjning. En kommungemensam verksamhet har även som syfte att underlätta för kommunerna att tillgodose enskilda individers rätt till likvärdigt stöd och behandling, oberoende av vistelseort i länet.

Målgruppen för verksamheten är yrkesverksamma inom åklagare, polis, socialtjänst, skola, hälso- och sjukvård som möter och arbetar med våldsutsatta barn och vuxna i Västernorrlands län. Verksamhetens övriga parter (polis, åklagare, Region Västernorrland) deltar med personella resurser i det operativa samarbetet kring individer. Detta beskrivs i [Bilaga 2](#) (Verksamhetsbeskrivning). Länsstyrelsen Västernorrlands uppdrag kommer fortsatt vara att samordna den regionala samverkan utifrån förordningsuppdrag (Förordning 2021:995 om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor) samt att stödja framtagande och genomförande av befintliga och kommande regionala handlingsplaner.

Länsstyrelsens uppdrag är inte att samordna den operativa samverkan som förutsätts ske via Resurscentrum mot våld i Västernorrland. Länsstyrelsen kan framgent även bidra till kompetenshöjande insatser när lämpliga uppdrag erhålls, dessa samordnas då genom Resurscentrum.

Organisering och ekonomi

Verksamheten föreslås att organisatoriskt tillhöra Kommunförbundet Västernorrland. Medfinansierarnas styrning av verksamheter kan ske genom representanter i styrgruppen. Medfinansierarna tillförsäkras en insyn, utöver deltagandet i styrgruppen, genom årliga verksamhetsplaner inklusive budget samt verksamhetsberättelser inklusive ekonomiskt utfall.

Deltagandet som medfinansier regleras genom ett avtal om parternas åtaganden, men även utträdesformer för medfinansierare. Kostnader och fördelning mellan länets kommuner finns i [Bilaga 3](#).

Utifrån ovanstående önskas därför Ånge kommun besluta om att bidra till att finansiera ett länsgemensamt Resurscentrum mot våld i Västernorrland utifrån den föreslagna kostnadsfördelningen i [Bilaga 3](#) samt reglera detta genom ett avtal mellan deltagande kommuner och Kommunförbundet Västernorrland.

Daniel Gustafsson
Länsråd, Länsstyrelsen Västernorrland

Charlotte Sandelius
Förbundsdirektör, Kommunförbundet Västernorrland

[Bilaga 1. \(Klicka för att öppna dokumentet\)](#)

[Bilaga 2. \(Klicka för att öppna dokumentet\)](#)

Regionalt Resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck i Västernorrland

Struktur och verksamhetsbeskrivning för RCH - pilot

[Bilaga 3. \(Klicka för att öppna dokumentet\)](#)

Ekonomiberäkning för Resurscentrum mot våld

Beräkningen utgår ifrån att verksamheten drivs på och av Kommunförbundet Västernorrland. Beräkningen utgår från en personalstyrka på 2,5 heltidstjänster inkl. lönekostnadspåslag (löp):

Två samordnare 200%

Kommunikatör 30%

Ledning 20%

I kostnaderna ingår också en OH-kostnad som inkluderar hyra av lokaler (KfVN), datorer, mobiltelefoner, friskvård, etc.

Verksamhetskostnader avser drift av gemensam webbsida, resor, arbetsmaterial etc.

Personal	Kostnad 2024	
Samordnare 2 st 100%	1 560 720	2023 lön + pensionsavtal
Kommunikatör 1 st. 30%	240 000	
Ledning 1 st. 20%	195 000	
OH-kostnader 2,5 tj	250 000	
Verksamhetskostnader	300 000	
Summa	2 545 720	

Fördelad utifrån befolkningstal 2022 per kommun

2260 Ånge	9 169	3,7681	95 925
2262 Timrå	17 730	7,2863	185 488
2280 Härnösand	24 872	10,2213	260 207
2281 Sundsvall	99 342	40,8254	1 039 300
2282 Kramfors	17 943	7,3738	187 717
2283 Sollefteå	18 673	7,6738	195 354
2284 Örnsköldsvik	55 605	22,8513	581 730
	Befolkning		Total
	243 334	100,0000	2 545 720